EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.5.21.
COM(2024) 223 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

A legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek esetében a halászati kapacitás és a halászati lehetőségek közötti egyensúlynak a közös halászati politikáról szóló 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikke szerinti elemzésére vonatkozó iránymutatás

1. BEVEZETÉS

Az Európai Uniónak kilenc legkülső régiója van, amelyek az európai kontinenstől távol, az Atlanti-óceánon, az Indiai-óceánon, a Karib-tengeren és Latin-Amerikában találhatók: Francia Guyana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion és Saint-Martin (Franciaország); Azori-szigetek és Madeira (Portugália); Kanári-szigetek (Spanyolország).

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. cikke elismeri e legkülső régiók sajátos jellemzőit és korlátait. Idetartozik távoli fekvésük, szigetjellegük, kis méretük, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaik, valamint a néhány ágazattól – többek között a halászattól – való gazdasági függésük, amelyekre tekintettel az említett cikk egyedi intézkedéseket ír elő az uniós jogszabályokban és szakpolitikákban annak érdekében, hogy segítsék őket e kihívások kezelésében.

2022-ben a Bizottság közleményt[1] fogadott el az Unió legkülső régióiról, amelyben új stratégiát határozott meg e régiókra vonatkozóan, ami mutatja a Bizottság elkötelezettségét aziránt, hogy az uniós jogalkotási és szakpolitikai javaslatok tükrözzék e legkülső régiók sajátos jellemzőit.

Az uniós halászflotta egészéhez képest a legkülső régiók halászflottáiba tartozó hajók száma alacsony. A legkülső régiókban megcélzott halállományok jellege sok esetben eltér az Unió többi részének halászflottája által megcélzottaktól, és változatosabb. A nagyrészt kisüzemi halászatból származó fogások összetétele igen változatos lehet, és jellegénél fogva több fajt tartalmazhat. Viszonylag kevesebb adat áll rendelkezésre az állományok szélesebb köréről, és viszonylag kevesebb állományfelmérésre kerül sor. A helyzetet sok esetben súlyosbítja a halászhajók jellege, mert az Unióban a legkisebbek közé tartoznak, és életkoruk, valamint egyes legkülső régiókban a további biztonsági és védelmi aggályok miatt gyakran nem rendelkeznek olyan felszereltséggel, mint más hajók a halászati tevékenységeikre vonatkozó olyan adatok rögzítéséhez, amelyekre a tagállamoknak szükségük van a flottáik halászati kapacitása és halászati lehetőségei közötti egyensúlyról szóló éves nemzeti jelentésük elkészítéséhez. A jelentést *A halászati kapacitás és a halászati lehetőségek közötti egyensúlynak a közös halászati politikáról szóló 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikkének (2) bekezdése szerinti elemzésére vonatkozó bizottsági iránymutatással*[2] (a továbbiakban: COM(2014) 545 final) összhangban kell elkészíteni. Ezenkívül a legkülső régiók flottái által folytatott halászati tevékenységek sokféleségének figyelembevétele érdekében az adatgyűjtési keretben[3] meghatározottakon túl a flották nagyobb mértékű alszegmentációjára lehet szükség.

[1] COM(2022) 198 final.

[2] COM(2014) 545 final.

[3] A Tanács 199/2008/EK rendelete (2008. február 25.) a halászati ágazatban az adatok gyűjtésére, kezelésére és felhasználására szolgáló közösségi keretrendszer létrehozásáról, valamint a közös halászati politika tekintetében a tudományos tanácsadás támogatásáról (HL L 60., 2008.3.5.).

A fenti megfontolások sok esetben lehetetlenné teszik e flották egyensúlyának a COM(2014) 545 final közleménnyel összhangban történő értékelését.

Figyelembe véve a fent leírt valamennyi, az Unió többi részétől jelentősen eltérő szempontot, többek között a legkülső régiók strukturális korlátait, a hajók és a halászat sajátosságait, az adatok rendelkezésre állását, egyes legkülső régiók geopolitikai és biztonsági helyzetét, valamint a több fajra irányuló halászatot és annak kisüzemi jellegét, továbbá összhangban a legkülső régiókról szóló, 2022. évi közleménnyel[2], ez a közlemény konkrét iránymutatásokat határoz meg a legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek egyensúlyának értékelésére, az említett flottaszegmensek tekintetében kiegészítve a COM(2014) 545 final egyes elemeit.

A legkülső régiók e flottaszegmenseinek egyensúlyára vonatkozó értékelésnek továbbra is a COM(2014) 545 final közleményben meghatározott biológiai mutatókon, gazdasági mutatókon és a hajók kihasználtságának mutatóin kell alapulnia. Konkrétan, mindkét biológiai mutatónak (SHI és SAR), mindkét gazdasági mutatónak (RoI és CR/BER), mind pedig a hajók egyik kihasználtsági mutatójának (VUR, VUR220 vagy egy tagállam által meghatározott VURnn) egyensúlyban kell lennie.

Ez a közlemény azonban alternatív módszereket ír elő, amelyeket az érintett tagállamok a legkülső régiók 12 méternél rövidebb hajóiból álló flottaszegmensekre vonatkozó egyes mutatók elkészítéséhez alkalmazhatnak. Ezek az alternatív módszerek a COM(2014) 545 final részletezésén alapulnak, és figyelembe veszik 1. a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) által a tagállamok éves flottajelentéseivel kapcsolatban benyújtott további tudományos elemzéseket és ajánlásokat, valamint 2. az érintett tagállamok által a legkülső régiókra vonatkozóan szolgáltatott információkat[4].

A tagállamoknak minden esetben – ezen iránymutatások alkalmazása során is – be kell nyújtaniuk minden szükséges adatot és magyarázatot, hogy megindokolják választásukat, és szükség esetén lehetővé tegyék a HTMGB általi további elemzést és vizsgálatot.

2. A LEGKÜLSŐ RÉGIÓKBAN A 12 MÉTERNÉL RÖVIDEBB HAJÓKBÓL ÁLLÓ FLOTTASZEGMENSEKRE VONATKOZÓ ALTERNATÍV MÓDSZEREK

A COM(2014) 545 final főszabályként valamennyi hajószegmensre vonatkozik.

Az e közleményben foglalt iránymutatások olyan alternatív módszereket vezetnek be a legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensekre vonatkozóan, amelyek az adatparaméterek, a biológiai mutatók, a hajók kihasználtságára vonatkozó mutatók és a kiegészítő mutatók kidolgozására alkalmazhatók, az alábbiak szerint.

A tagállamok csak akkor készíthetik el flottajelentésüket az érintett flottaszegmensekre vonatkozóan az e közleményben meghatározott alternatív módszerek bármelyike alapján, ha ezt az érintett flottaszegmens sajátos helyzete, illetve a legkülső régióban való elhelyezkedése

[4] Különösen a HTMGB PLEN 24-01 jelentését.

miatt az adott szegmensre jellemző sajátos korlátok alapján megindokolják. A magyarázatokat a flottajelentés mellékletében kell megadni.

2.1. Adatparaméterek és flottaszegmentáció

A szabványosított elemzések, az összehasonlítások megkönnyítése és a munkafeladatok megkettőzésének elkerülése érdekében a COM(2014) 545 final közleménnyel összhangban az adatparamétereket az adatgyűjtési keretrendszernek megfelelően gyűjtött adatok alapján kell kiszámítani.

A legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajók esetében a mutató kiszámítása tovább bontható alszegmentációval a legmegfelelőbb szinten[5]. Alszegmentáció esetén azt az adatgyűjtési keretrendszeren felül, nem pedig ahelyett kell megadni. Ezen túlmenően a flottajelentésben szereplő számításokat alátámasztó valamennyi adatot az azonos, egységes alszegmentációnak megfelelően a flottajelentés mellékletében is meg kell adni.

2.2. Biológiai mutatók

A COM(2014) 545 final közleménnyel összhangban mindkét biológiai mutatónak („fenntartható lehalászási arány” mutató és a veszélyeztetett állományokkal kapcsolatos mutató) egyensúlyban kell lennie a flottaszegmens egyensúlyához.

2.2.1. „Fenntartható lehalászási arány” mutató

A legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek esetében a „fenntartható lehalászási arány” mutatónak (SHI) a COM(2014) 545 final 10.1. szakaszában ismertetett kiszámítása az alábbi módok egyikén egyszerűsíthető:

- az F és Fmfh értékek prioritási sorrendben a következőkből vezethetők le: a) szakértői értékelésnek alávetett nemzeti értékelések, amennyiben a szakértői értékelések vagy nyilvánosan hozzáférhetők, vagy rendelkezésre állnak a flottajelentés mellékleteként; b) olyan nemzeti értékelések, amelyek (még) nem képezik szakértői értékelés tárgyát, amennyiben a nemzeti értékelések szakértői értékelés céljából szerepelnek a flottajelentés mellékletében,

- a mutató a tényleges lefedettségi százalékkal és az érték kiszámításához használt állományok számával együtt is bemutatható,

[5] A tagállamoknak a lehető legjobban fel kell használniuk a gazdasági adatokra vonatkozó felhívás benyújtáshoz használt formanyomtatvány TEVÉKENYSÉG, FELSZERELÉS vagy HALÁSZAT oszlopait.

- a halászat egy vagy több reprezentatív célfaja tekintetében az F és Fmfh értéke esetében becslések használhatók; ebben az összefüggésben a fajok termelékenységének csoportosításán alapuló értékelések is bemutathatók és alkalmazhatók.

A tagállam által alkalmazott egyszerűsítéstől függetlenül a flottajelentés mellékletében minden szükséges adatot meg kell adni a HTMGB általi további vizsgálat lehetővé tétele érdekében.

2.2.2. A veszélyeztetett állományokkal kapcsolatos mutató

A COM(2014) 545 final közleménnyel összhangban a veszélyeztetett állományokkal kapcsolatos mutató (SAR) kiszámításához a tagállamoknak a jelenleg „magas biológiai kockázatúnak" értékelt, a szóban forgó flottaszegmens által lehalászott állományok számát kell figyelembe venniük.

A HTMGB szakvéleménye alapján a Bizottság úgy véli, hogy módosíthatók a COM(2014) 545 final közleményben megállapított határértékek, amelyek meghatározzák, hogy a szóban forgó flotta „lehalássza-e" a veszélyeztetett állomány(oka)t[6]. A HTMGB további értékeléséig, valamint figyelembe véve a legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek különleges helyzetét, e flottaszegmensekre vonatkozóan a jövőben alternatív határértékek határozhatók meg.

Eközben, tekintettel egyrészt a HTMGB-nek a SAR határértékére vonatkozó következtetéseire[6], másrészt a legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek különleges helyzetére, célszerű lehetővé tenni a tagállamok számára, hogy ideiglenesen alternatív határértéket alkalmazzanak.

Ezért a SAR mutatónak a legkülső régiók halászatában történő alkalmazására vonatkozóan rendelkezésre álló technikai információk alapján a tagállamok a legkülső régiók 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensei esetében úgy tekinthetik, hogy egy flottaszegmens akkor „halássza le" a veszélyeztetett állományt, ha az állomány a flottaszegmens fogásainak több mint **20 %**-át teszi ki, vagy ha a flottaszegmenshez köthető az állomány fogásainak több mint 10 %-a. A tagállamoknak a HTMGB általi további vizsgálat céljából a flottajelentés mellékletében be kell nyújtaniuk az alkalmazott számításokkal kapcsolatos részletes adatokat és magyarázatokat, valamint az alternatív határérték alkalmazásának tudományos indokait.

2.3. A hajók kihasználtsági mutatója

A COM(2014) 545 final közleménnyel összhangban az egyes flottaszegmensek tekintetében a hajók kihasználtsági mutatója a ténylegesen tett erőkifejtés és a flotta által elérhető maximális erőkifejtés hányadosának átlaga.

[6] HTMGB PLEN 24-01.

A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy e mutató olyan változatát használják, amely nem tényleges, hanem elméleti maximális tevékenységi szinten alapul. Az egyes tagállamoknak ezt az értéket szakértői megítéléssel és a rendelkezésre álló információk felhasználásával kell meghatározniuk, figyelembe véve a természeti, műszaki és társadalmi körülményeket. Ezt a lehetőséget a tagállamok azért vehetik igénybe, mert a flottaszegmenseken belül az egyes referenciaévekben a tengeren töltött napok megfigyelt maximális számát külső tényezők korlátozhatják, így ez a szám nem feltétlenül tükrözi a flotta valós műszaki kapacitását. Külső tényezők lehetnek például a COM(2014) 545 final 12.2. szakaszában meghatározott gazdasági, környezeti és társadalmi okok. Amint azt az 1. szakaszban megjegyeztük, a legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek különösen ki vannak téve az ilyen külső tényezőknek.

Amennyiben a tagállamok a COM(2014) 545 final 12.2. szakaszában foglaltak szerint meg tudják indokolni a mutató e változatának használatát, ez tükröződhet a VUR*nn* mutató kiválasztásában. A flottajelentés mellékletében meg kell adni az *nn* kiválasztásának indokait a számításokhoz szükséges valamennyi adattal együtt.

2.4. Kiegészítő mutatók

A legkülső régiókban a 12 méternél rövidebb hajókból álló flottaszegmensek esetében a „túlhalászott állományok száma” (NOS) mutató és a gazdasági függőségi mutató (EDI) megadható kiegészítő biológiai mutatóként, és a HTMGB szakvéleményének megfelelően számítható ki[7].

Bemutathatók olyan társadalmi mutatók is, amelyek segíthetnek szemléltetni a flotta működésének tágabb társadalmi-gazdasági körülményeit. Ez lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy további példákkal illusztrálják a legkisebb és potenciálisan legsérülékenyebb hajókból és vállalkozásokból álló flottaszegmenseik helyzetét.

Ezek a kiegészítő mutatók nem tekinthetők alternatív mutatóknak, és nem képezik a flotta egyensúlyára vonatkozó számítás részét.

3. ZÁRÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Ezek az iránymutatások, amelyek a legkülső régiók 12 méternél rövidebb hajóiból álló flottaszegmensekre vonatkoznak, továbbra is alkalmazandók maradnak mindaddig, amíg a HTMGB – különösen a HTMGB legkülső régiókkal foglalkozó szakértői munkacsoportja – további szakvéleményt nem ad ki a flottaegyensúly kiszámításához használt mutatókkal és azok megfelelő határértékeivel kapcsolatban. A tagállami flottajelentések 2025. május 31-ig esedékes elkészítését követően semmi esetre sem alkalmazhatók.

[7] E mutatók kiszámításához lásd a HTMGB STECF-PLEN-24-01 és STECF-15-02 jelentését (76–78. o.), ahol n=10 %.